

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

MORGENGROET

d' Morgenzon schijnt door de ruiten
en brengt mij een vriend'lijke groet.
Ontwaakt toch, kom naar buiten,
ga de dag blij tegemoet.

Bloemen ontwaken; zij beuren
vol gratie haar stengeltjes op.
Ze staan daar zacht te geuren,
door de zon onluikt haar knop.

De vogels zingen al vol zwier,
ze dart'len tussen de bomen.
Zangers daar en zangers hier,
zo is de dag aan 't komen.

Welkom, vriendelijk vogelkoor,
zing, blijf je maar dapper weren.
Het streelt mijn zinnen, mijn oor,
zo'n groet nog vele keren.

God, ik versta de morgengroet,
Schepper, Gij hebt veel gegeven.
Blij treed 'k de dag tegemoet,
dankbaar voor al het leven.

Overgenomen uit "Het Uitzicht"
door Theo Nijdam.

EEN BLIK OP DE WERELD

Wat kosten onze rijkdommen.

De laatste tijd schrijf ik steeds over toestanden die er waren in de 17e en 18e eeuw. Waarom eigenlijk? Wel, omdat m.i. het leven van toen, in menig opzicht zich thans herhaalt. Zijn we nu dichterbij de vrede gekomen, met al onze wetenschap? Zijn we met het onderwijs op diverse scholen, gekomen tot opbouw van het mensenleven. Of zijn we bezig elkander de das om te doen? Zijn de volkeren door de sport (en de spelers) dichterbij tot elkander gekomen?

Zo zou ieder mens nog vele vragen kunnen stellen.

Ieder mens met enig historisch besef voelt dat hij de demonische krachten, die hij zelf heeft ontketend niet meer kan bedwingen. Wie het gebeuren in de wereld van vandaag met al zijn onrecht, geweld, leugen en lijden op zich laat inwerken, kan wanhopig worden. Het is alsof de machten van duivel en dood steeds meer de overhand krijgen.

Atoomgeleerden hebben de klók van de nucleaire ondergang der mensheid pas weer vooruit moeten zetten, zodat het nog maar enkele minuten voor twaalf is.

De bange vraag is, waar het allemaal op uit moet lopen: op een wereldoorlog, die aan de geschiedenis der mensen een einde kan maken. Ik las eens in de Leeuwarder Courant:

"ECCE HOMO - Zie de mens".

Deze woorden die de Romeinse stadhouder Pilatus bijna 2000 jaar geleden in Jeruzalem uitsprak, wijzend naar de lijdende gefolterde en ter dood veroordeelde Jezus van Nazareth, klinken door tot in onze dagen vol geweld, leed, foltering en dood.

In onze tijd wordt de mens vooral gezien als de strijdende en lijdende mens, het schepsel dat van zichzelf weet dat hij moet sterven. Wij horen de echo hiervan in literatuur, de beeldende kunst, rauw, verscheurd, absurd.

De mensen willen leven van hun militaire, technische, economische, sociale en politieke systemen, die hun onherroepelijk naar de dood voeren.

De mens maakt de geschiedenis, maar tegelijkertijd doet de geschiedenis hem te niet. De mens lijkt zijn historie meester te worden, maar de historie houdt het laatste woord. Zo is de mens de gevangene van zijn geschiedenis, slaaf van de historie. Wij zijn bezig onze rijkdommen, die gedurende miljoenen eeuwen zijn opgetast in de ingewanden der aarde, wat de dood van vijftig miljoen mensen in de Derde Wereld, die men drijft naar uitroeiing of opstand.

Er zijn geleerden die vrezen dat er geen 21ste eeuw meer zal komen.

De Frans-Roemeense wijsgeer Cioran is ervan overtuigd, dat de geschiedenis een snel aflopende zaak is. "Het sluitingsuur zal weldra klinken" schrijft hij in zijn nieuwe boek "Ecartèlement".

De mensheid drijft zichzelf al zoekend, ontdekkend, vernieuwend veroverend, bouwend, vernietigend, lijdend en strijdend naar de ondergang.

De Duitse protestantse theoloog Wolfhart Pannenberg tekent in zijn boek: "Wat is de mens?" de mens als een wezen dat open staat naar de toekomst, de wereld, de eeuwigheid, God.

De mens zoekt, vraagt, hunkert en streeft rusteloos naar wat buiten en boven hem is in zijn aardse bestaan, naar een houvast, een bron van vertrouwen.

Voor Christenen is die hoop verankerd in de opstanding van Jezus, over wie Pilatus zei: "Zie de mens". Die eeuwige God is een handelende, scheppende en geschiedenis makende God. In zijn eeuwigheid gaan alle tegenstellingen, tegenstrijdigheden en tekorten op aarde ten onder. Dat is dan het "eindgerecht".

Het benauwende van deze tijd is dat zo veel mensen diet het kunnen weten zich als onwetenden gedragen en dat zovelen die zich gelovig noemen denken en handelen als ongelovigen.

Vroeger wisten de mensen weinig, maar dat weinige bewoog hen diep. De wanhoop en woede, welke het wereldgebeuren oproept, moeten worden omgezet in hoop en moed om te overleven. Het christendom predikt niet alleen de zondigheid en verdorvenheid van het mensdom, maar roept ook op tot bekering op grond van het geloof. De overwinning van het leven op de dood. Daarom brengt het een blijde boodschap.

Dr. Aalders ziet de geschiedenis niet als een bevrijdingsweg maar als een lijdensweg, niet als een weg waarop de mens de geschiedenis overwint, maar waarop hij tenonder gaat, met als enige hoop en houvast de God, die voor en in en na de geschiedenis dezelfde is. Christenen putten hun hoop, die voorbij het graf reikt, uit het geloof dat God volledig mens met de mensen is geworden, volledig heeft deel genomen aan hun lijden en sterven tot in de donkerste godverlatenheid aan het kruis toe. Dat geloof geeft voor een christen zien aan het leven, doel aan de geschiedenis en hoop aan de wereld. Daarom kiest hij dwars tegen alle leed en dood in voor het leven zeggende:

"Jezus leven van mijn leven".

GENEALOGIE

Alvorens dit onderwerp te vervolgen, moet mij eerst iets van het hart. Ik ontving namelijk een paar reakties, die nogal tegenstrijdig van inhoud waren. Op een vraag aan één hunner over een paar mij ontbrekende gegevens, kreeg ik van onze nicht Wieb Westra, Gaastmeer een zeer uitgebreide stamboom toegezonden, welke ik met de in mijn bezit zijnde gegevens kon verifiëren. Hiervoor mijn zeer gewaardeerde dank. Het klopte precies! Dat wijlen Uw moeder en broer van Durk (ik heb hem nog op de familielfilm) bleek te zijn, was voor mij bepaald een openbaring, temeer daar ik ze beiden in leven zo goed gekend heb.

Hoe meer men met familie-onderzoek bezig is, waarmee ik al ruim een vijf en dertig jaren doende ben, desto frappanter zijn dikwijls de resultaten, die men voorheen niet kon bevroeden. Ik kreeg ook langs een omweg een ander schrijven (C'est le ton qui fait de la musique!) uit het Westen des lands, waar ik bepaald geen archieven etc. bezoek, dat wordt mij te kostbaar, waardoor ik wel moet volstaan met gegevens, die mij door derden worden verstrekt. Jammer genoeg stuurt men mij nu eenmaal geen trouwboekjes of andere officiële dokumenten, waaruit ik de gevraagde gegevens zou kunnen ontleen. Bij een persoonlijk bezoek ligt al spoedig het een of ander op tafel. In de toekomst zal ik evenwel vaker een beroep op familieleden moeten doen, maar de Rijksarchieven niet verder reiken dan -1902-.

Ondanks het feit, dat ik akelig sekuur ben, ontkomt men er niet aan, dat ik als doodsimpel wezen ook wel eens een fout bega. Wat dat betreft zal ik het niemand kwalijk nemen als men mij hierop attendeert. Als men evenwel een fout constateert, moet m.i. de juistheid bij reklamant bekend zijn en dan is het wel zo leuk dit even te berichten. Nu dien ik diverse archieven buiten de provincie aan te schrijven om de in mijn bezit zijnde notities te kontroleren, wat weer onnodige legeskosten teweegbrengt. Toen ik dan ook het betreffende epistel toegezonden kreeg stond mij prompt een voorval voor de geest, wat ca. 70 jaar geleden op de lagere school had plaatsgevonden. Zoiets komt bij mensen op leeftijd dikwijls voor. Gebeurtenissen uit de jeugd, die een bepaalde indruk hebben achtergelaten herinnert men beter dan wat men bijvoorbeeld een dag tevoren gegeten heeft. Met de beste wil ter wereld kan men zich dat niet in het geheugen terugroepen.

Van de schooljuffrouw kreeg ik namelijk mijn proefwerk terug, dertekend met "fout" en een dooie vlieg, wat waarschijnlijk naar paraaf moest voorstellen. Prompt stak ik mijn vinger de lucht in, vragende, wat er dan wel fout was. Dit werd als een brutaliteit gekwalificeerd en ik moest naar de gang hierover rustig nadenken. Zeer verongelijkt liep ik daar wat heen en weer te dribbelen, alsmaar in mijzelf mompelend, wat er dan wel fout was, toen ik door het hoofd der school staande werd gehouden, die mij vroeg, waarom ik mij op de gang bevond. Ik zei, wat was voorgevallen, waarop hij zonder iets te zeggen, zijn weg vervolgde. Hij speelde namelijk dikwijls een partijtje schaak met mijn vader, zodat kommentaar zijnderzijds uitbleef. Wel schijnt hij het met de onderwijzeres opgenomen te hebben, want de volgende dag kon ze mij wel schieten. Wederkerig dacht ik er precies eender over. Mijn besluit stond toen al vast:

Nooit word ik onderwijzer. Mijn kinderen dachten er blijkbaar anders over. Twee hunner verkozen dit beroep. Dat alsmaar van huis zijn van hun vader lokte hun bepaald ook niet erg aan. Met weinig woorden gezegd onderging ik even dezelfde onbevredigde gewaarwording. Alvorens tot de elfde generatie over te gaan, heb ik nog enkele gegevens, die tot de tiende behoren, namelijk:

KINDEREN VAN LIEUWE KORNELIS WIJNJA
EN TRIJNTJE FREERKS DE BOER

- X - 2110 - FREERK LIEUWES WIJNJA, geb. 2.03.1867 te Oppenhuizen, overl. 3.01.1945 te Sneek, huwde 4.11.1893 in Wymbritseradeel met: TRIJNTJE GEERTS VAN DER WOUDE, geb. 21.11.1868 te Sneek, overl. 8.01.1933 in Wymbritseradeel, dochter van Geert Aukes van der Woud en Antje Pieters van Dijk.

Kinderen:

ANTJE	geb. 17.02.1894 te Oppenhuizen, overl. 23.12.1878 te Sneek, trouwde 25.09.1920 in Wymbritseradeel MARTEN NIJHOLT, geb. 4.07.1889, overl. 3.02.1936 te Oppenhuizen.
TRIJNTJE	geb. 27.05.1895 te Oppenhuizen, huwde 10.05.1924 in Wymbritseradeel WYTZE MARTENS BROUWER, geb. 2.06.1897 te Jutrijp, overl. 27.10.1958 te Sneek, zoon van Marten Brouwer en Doedje Pekel.
PIETER FREERKS	geb. 21.10.1901 te Oppenhuizen, volgt.
HITJE	geb. 8.09.1907 te Oppenhuizen, huwde 9.05.1911 in Wymbritseradeel D. WALSTRA.
LIEUWE FREERKS	geb. 0.03.1909 te Oppenhuizen, volgt.
PIER FREERKS	geb. 28.07.1911 te Oppenhuizen, volgt.

-X- 2111 - GERBEN LIEUWES WIJNJA, van beroep: veehandelaar, geb. 22.05.1870 te Oppenhuizen, overl. 7.02.1927 in Uitwellingergra, huwde 7.04.1893 in Wymbritseradeel met: HENDERICA JACOBS BLEEKER geb. 26.07.1871 te Boornzwaag, overl. 11.08.1952 te Sneek, dochter van Jacob Bleeker en Iek-e Vlieger. (Zij hertrouwde later met THEUNIS HOEKSTRA, Hemdijk 5 te Abbega).

kinderen:

LIEUWE GERBENS geb. 29.08.1898 te Uitwellingerga, overl.
18.11.1908 aldaar.
JACOB GERBENS geb. 19.09.1903 te Uitwellingerga, volgt.
IEKJE geb. 26.12.1904 te Uitwellingerga, huwde in
1930 THEUNIS HOEKSTRA, Hemdijk
-2- Abbega.

Zes kinderen van dit echtpaar zijn zeer jong gestorven.

-X- 2112 - KORNELIS LIEUWES WIJNJA, geb. 17.10.1872 te Oppen-
huizen huwde JILKJR HERRES DE VRIES.

Kinderen:

TRIJNTJE geb. 5.12.1912 te Oppenhuizen, trouwde
23.11.1935 in Wymbritseradeel
met ALBERTUS BRUINSMA, geb.
7.03.1907 te Uitwellingerga,
smid van beroep en later geëmi-
greerd naar Canada. Hij was een
zoon van Pieter Johannes Bruin-
sma en Hendrika Albertus Soeting.

KORNELIS KORNELIS

geb. 14.08.1914 te Oppenhuizen, volgt.

en nu:

DE ELFDE GENERATIE

KINDEREN VAN SYDS JELLES NIJDAM
EN MARIA KOEL.

-XI- - JELLE JOHANNES NIJDAM, van beroep rijwielhandelaar,
later Rijksrechercheur bij de bereden politie, geb. 15.11.1884
te Arnhem, overl. 24.10.1942 te Amsterdam, trouwde 15.12.1909
te Schiedam met: FRANCISKA HENDRIKA KEMPERMAN, geb. 22.11.1882
te Schiedam, overl. 23.04.1961 te 's Gravenhage, dochter van
Johannes Kemperman en Kristina Catharina van Ouverel.

Kinderen:

SYDS Jelles geb. 13.07.1910 te Schiedam, volgt.
MARIA geb. 11.05.1912 te Nijmegen, huwde GERARD
APPEL te 's Gravenhage.

JOHANNES HENDRIKUS

geb. 5.04.1913 te 's Gravenhage, volgt.

ANTONIUS JOHANNES LAURENS EVERT

geb. 22.07.1914 te 's Gravenhage, volgt.

-XI- - JOHANNES SYDS NIJDAM, van beroep econoom (directeur Ziekenhuis te Ede), geb. 3.02.1897 te Arnhem. overl. 29.12.1956 te Ede, huwde 1.06.1922 te Rotterdam met: CELIA VAN DER ELST, geb. 20.10.1898 te Utrecht, wonende notaris Fischerstraat-13-, 6711 BA Ede, dochter van: Joseph Johannes van der Elst, en Neeltje Hardenberg.

kinderen:

SYDS JOSEPH geb. 26.05.1923 te Rotterdam, volgt

NEELTJE MARIA geb. 26.03.1926 te Rotterdam, huwde HENDRIK BOSVELD, distrikt-inspekteur Delta Lloyd, Ruysdaelstraat-53- te Arnhem.

KINDEREN VAN JACOB JELLES NIJDAM
EN AUKJE JAGER.

-XI- - JELLE JACOBS NIJDAM, van beroep Inspekteur ener Levensverzekeringsmaatschappij, geb. 25.03.1900 te Franeker, overl. 13.12.1976 te Franeker, huwde 27.03.1930 te Franeker JITSKE HENDRIKS HOFSTRA, geb. 18.08.1903 te Franeker, wonende Raadhuisplein-4-, 8801 KX Franeker, dochter van Hendrik Hofstra en Fokje Sleefstra.

Kinderen:

FOKJE geb. 28.12.1930 te Franeker, huwde (I) HENK HOVING, welk huwelijk ontbonden werd. Zij trouwde nadien met ALBERT DIRK VAN HUIS, slager te Groningen.

JACOB Jelles geb. 14.02.1932 te Franeker, volgt

AUKJE TIETJE geb. 28.08.1933 te Franeker, trouwde 26.01.1965 met HENK A. DE MUINCK, geb. 17.04.1933.

HINKE JITSKE geb. 5.04.1935 te Franeker, trouwde 11.12.1959 AGE PLOEGSTRA, geb. 31.03.1934

HENDRIK Jelles geb. 29.07.1937 te Franeker, volgt.

TIETJE MARIA geb. 21.12.1939 te Franeker, trouwde 25.03.1964 met WILLEM KLAPWIJK, geb. 14.05.1939.

ANTIJE FOKJE geb. 20.01.1943 te Franeker, trouwde 17.07.1967 met PIETER THIJS VAN HOUT, geb. 19.04.1938, burgemeester van Hasselt.

-XI- - SYBOUT JACOBS NIJDAM, van beroep: didacticus, geb. 3.09.1905 te Franeker, trouwde 31.01.1934 te Witmarsum met AAFKE RIEMKE HILARIDES, geb. 9.10.1908 te Pingjum, dochter van Jammert Scheltes Hilarides en Janke Jensma.

Kinderen:

JANKE geb. 19.11.1934 te Wervershoof (N.H.), lerares Lichamelijke Opvoeding.

JACOB ROELOF geb. 22.06.1936 te Warder (N.H.), volgt

AUKJE TYTSJE geb. 18.06.1942 te Wijde Wormer (N.H.), huwde J.M. ZANDBERG, Helmholzstr.-72-te Amsterdam.

FEMKE geb. 15.04.1944 te Wijde Wormer, huwde ? en woonde in Amerika.

(Adres: Vinkenbaan -4-, 1861 GJ BERGEN (N.H.).

-XI- - JOHANNES JACOBS NIJDAM, van beroep hoofdonderwijzer, bekend aquarellen-schilder, geb. 4.07.1910 te Franeker, huwde 5.01.1942 te Groningen met EMMA PETRONELLA HAM, geb. 18.02.1916 te Groningen, dochter van Willem Ham en Marijtje Lub (Eén der oudsten van Nederland).

Kinderen:

JACOB JOHANNES geb. 8.08.1943 te Franeker, volgt

PETER

MARIEKE WILMA geb. 4.10.1947 te Terzool, huwde 27.11.1969 met WOUTER VAN DEN HOF, geb. 6.10.1946 kantoorhouder van een bankierskantoor te Emst (Gld), zoon van Anton van den Hof en Marie van de Hel.

WILLEM DIRK geb. 11.12.1952 te Terzool, sociaal psycholoog, ongehuwd.

Deze Nijdam's hadden een voorvader, waarvan bij overlevering bekend was, dat hij verminkt was. (zie pag.-6- van ons orgaan,

jan/fbr.-nummer). Hier volgt het officiële uittreksel van de Gemeentelijke Archiefdienst van Amsterdam:

JOHANNES LUBACH, (rang: schutter, geboren/gedoopt te Leeuwarden, 16 augustus 1790, vroeger beroep: leerlooiersknecht, gediend onder: 1-ste afdeling Mobiele Vriesche Schutterij van 1830 tot 1832, gehuwd met Wilhelmina Frederika Heijer, geboren/gedoopt te Breda 29 juni 1789, acht kinderen) is gekwetst in de actie voor Leuven, 12 augustus 1831. "Aard der wonde en hoedanig verminkt: het rechterbeen afgeschoten, daarbij zwaar gebroken". Van landswege genoot hij f. 91,00 jaarlijks pensioen. Onbekwaam een kostwinning waar te nemen, ontving hij van het Fonds 1815 van december 1844 tot januari 1866 een jaarlijkse gratificatie van f. 30,30 verhoogd met f. 15,15.

C. v.d. Schoot

FAMILIEBERICHTEN

29 mei 1982 geboren MARTJE DIEUWKE, d.v. J. Wijnia en D. Wijnia-van der Zee. 9101 LA Dokkum, Diepswal -9-

Dankbaar en blij geven wij kennis van de geboorte van onze dochter ANOUK, Gerrit Wijnia en Anneke Wijnia-Huisman. Oppenhuizen, 31 mei 1982, Merkelstrjitte 23.

Wij zijn erg blij met de geboorte van onze zoon MARC WILLEM, 29 juni 1982, Wil Griebeling en Joke Griebeling-Apeldoorn. Reinier Noomsstraat 37, 1191 ET Ouderkerk a.d. Amstel.

23 juli 1982. Huwdag Pieter Jelle Nijdam en Annelies Laanstra. Franeker, Otingastraat -21-

4 augustus binne ús heit en mem, pake en beppe AIZE VAN DER SLUIS en KLASKE NIJDAM 50 jier troud. Wy winskje harren dêrmei en ek foar de takomst folle lok en sûnens ta. Lippenhuizen, Tj. Harkeswei 29.

Een droevige tijding. Onze broer Bonifatius Johannes Nijdam uit Abcoude overleden, 18 maart 1981, oud 53 jaar, laat vrouw en twee jonge kinderen achter. Fam. Kroom-Nijdam, Amsterdam.

Zacht en kalm is van ons heengegaan, onze lieve vader en grootvader MARTINUS STROETINGA in de ouderdom van 88 jaar. Sedert 15 augustus 1952 weduwnaar van Aaltien Nijdam. Eelderwolde,

10 mei 1982. Groningerweg 121. Paterswolde: M. Stroetinga.

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat zij voor ons heeft betekend, geven wij u kennis van het overlijden van mijn innig geliefde vrouw, onze lieve zorgzame moeder en oma JANTJE NIEMEIJER-KONING op de leeftijd van 74 jaar, echtgenote van Jan Niemeijer. 9602 JT Hoogezand, 27 mei 1982. Melkweg 100. J. Niemeijer.

Na een langdurige ziekte, en innerlijk lijden, heeft de Heer tot Zich genomen onze zuster, schoonzuster en tante HOTSKE BROUWER op de leeftijd van 76 jaar. Sinds 21 januari 1965 weduwe van Hendrik Nijdam. Gezang 330:2. 9752 LE Haren, 4 juli 1982. Westerse Drift 115. Annen: S. Brouwer.

Na een langdurige ziekte is toch nog onverwacht van ons heengegaan, mijn lieve vrouw en onze zorgzame moeder, groot- en overgrootmoeder PIETERKE POSTMA-NIJDAM op de leeftijd van 88 jaar, echtgenote van Martinus Harmannus Postma. Groningen, 9 juli 1982. Ie Spoorstraat 2. Groningen: M.H. Postma.

Heden ging in alle rust van ons heen mijn lieve man, onze vader en grootvader HILLE NIEUWDAM op de leeftijd van 63 jaar. S. Nieuwdam-Nieuwland, kinderen en kleinkinderen. Ureterp, 2 aug. 1982. Tumpstr. 19.

Wij bedanken u hartelijk voor uw blijk van belangstelling bij ons huwelijk. Hierdoor is deze dag voor ons onvergetelijk geworden. Abel en Truus Nijdam. Een, 13-6-1982.

FAMILIE-NIEUWS

GLLEN ROOKVERBOD IN GOEREES' RAAD

PvdA raadslid Nijdam is er in de laatstgehouden raadsvergadering niet in geslaagd een rookverbod voor de commissie- en raadsvergaderingen te bereiken. Overigens kon hij wel begrijpen dat zijn pleit wat onwaarsachtig overkwam (dhr. Nijdam weet zich de meest stugge roker uit het raadsgezelschap) maar hij verklaarde het oprecht te menen in de hoop dat de dwang hem ervan zou weerhouden nog naar een sigaret te grijpen. De raadsvoorzitter, burg. van Velzen, dhr. Nijdam's zwakte kennend, voelde er desniettemin weinig voor, hoe lief het hem ook zou zijn wanneer lucht en longen van rook gevrijwaard zoude blijven. "Een ieder kenne zijn verantwoordelijkheid", zo hoopte de voorz. die toezegde dhr.

Nijdam te "vermanen" wanneer hij aan zijn zwakte dreigt toe te geven. "Als we de wereld willen verbeteren moeten we maar bij onszelf beginnen" gramde A. de Jong (SGP) nog wat na en dhr. J. Bruggeman frustreerde de goede bedoelingen van dhr. Nijdam door de **pijprokende wethouder Visser met een "roake Visser, roake"** op te wekken nog een flinke lurk te doen....

Het al dan niet roken kwam ter sprake bij de behandeling van het voorstel het plan van de Stichting Anti-rookplan voor de jeugd, voor kennisgeving aan te nemen. De Stichting wil gaan actie voeren om het roken onder de jeugd tegen te gaan. B en W hebben daar alle sympathie voor, mede uit een oogpunt van Volksgezondheid maar zij achten daarin voor het Gemeentebestuur vooral nog geen taak weggelegd.

DE VIER-DAAGSE FIETSTOCHT.

Nicht H. Nijdam-Smit Groningen heeft voor de 15^e keer fietstocht gereden, die jaarlijks wordt georganiseerd door mooi "Drente". De dagtocht was 60 km. Onze nicht maakte er 90 km. van, daar ze 's avonds naar Groningen terug ging. Wel een prestatie. Gefeliciteerd!

MEDEDELINGEN VAN DE REDAKTIE

Op blz. 45 Tynge mei-juni '82 Huis- en Handmerken (slot) krijgt toch nog een "nachtslot" ingezonden door onze secretaris.

In het bijzonder aan mijn Amerikaanse vrienden "geslacht Bokke P. Nijdam". Een nader onderzoek heeft wel plaatsgevonden maar ik ben nog niet in alle opzichten geslaagd. De lepeltjes zeker ontvangen?

Neef Wienia uit Wijk bij Duurstede vindt de porto f 1,10 per Tynge nogal veel. Dat kunnen we allen onderstrepen! Hij adviseerde eens kontakt op te nemen met de PTT, daar hij van mening is, dat er wel een goedkopere manier is.

Een paar jaar geleden heb ik mij hierover met de PTT in verbanding gesteld, maar zonder succes, daar onze oplage te gering was. Wat ik tot heden weet is, dat het ledenaantal aanzienlijk moet groeien en daarom doe ik een beroep op alle leden: Tracht eens een familielid te strikken. Dan is er in ieder geval een mogelijkheid korting op de verzend-kosten te krijgen.

De drukker heeft ons lelijk bij de poot gehad. Tynge mei-juni '82, blz. 43 moet 44 en blz. 44 - 43 zijn.

RED.

LEVEN IN DE PROVENCE - 12

Jan Tanis - Villecroze - FRANKRIJK

U zult het een bioloog niet kwalijk nemen dat hij af en toe eens wat langer stilstaat bij de dieren uit zijn omgeving. En tenslotte behoren ook zij tot het leven in de Provence. Maar over de mensen zijn we ook nog lang niet uitgepraat. Hoe ziet bijvoorbeeld het bestaan van de mensen in het departement Var er uit? Dat hu hangt sterk af van het deel van deze 'provincie' dat men bewoont. Bij de woorden Provence, Midi, Côte d'Azur denkt men meestal het eerst aan het zonnige vertier van de Middellandse Zeekust. Daar zijn al heel wat liedjes aan gewijd en je krijgt dan de indruk dat iedereen zich doorlopend bezighoudt met zwemmen, zonnen, op terrasjes aan glaasje drinken, genieten van de Franse keuken, avond aan avond feestelijk uitgaan, kortom met volop vakantie vieren. Er zijn echter maar betrekkelijk weinig mensen die zich zo'n leventje het hele jaar rond kunnen veroorloven. Dat geldt dan vooral voor de rijke bezoekers van de kuststreek, speciaal aan de échte Côte d'Azur, tussen Cassis en Menton, met als voor-naamste plaatsen Nice en Cannes. Daar ligt ook het befaamde Prinsdom Monaco, het kleine vorstendommetje met zijn beruchte speelbank in Monte Carlo. U weet misschien dat de Monegasken zelf niet mogen spelen en dat is wel zo veilig: ze lopen geen financiële risico's en door de hoge winsten van het Casino hoeven ze geen belasting te betalen. De Côte d'Azur ligt dus buiten de Var, maar ook hier liggen bekende badplaatsen, bij onze land-goten vaak beter bekend dan Oldeberkoop of Zwaagwesteinde: St. Tropez, Ste Maxime, Fréjus, St. Raphael. En menigeen is er-van op de hoogte dat in St Tropez de filmster Brigitte Bardot zich tegenwoordig bezighoudt met de dierenbescherming, maar heeft er geen idee van dat in het Friese Herbayum de beroemde kunst-schilder Jopie Huisman woont: Ze kennen de mediterrane kust beter dan hun eigen land. Ik herinner me daarover een aardige anekdote. Toen ik nog werkte moest ik eens voor onderzoek naar het Zeeuwse eiland Tholen en werd daarbij vergezeld door een liefhebster die zich ook voor natuurzaken interesseerde. Zij was al zeker een dozijn keren in Italië en Zuid-Frankrijk aan zee geweest, maar kreeg in Stavenisse de verassing van haar leven. Het was namelijk net ebtiid en in de haven lag een aantal sche-

pen op het drooggevalen slik. Ze vroeg zich in gemoede af hoe die schepen ooit weer in het water terecht moesten komen, want ze leken behoorlijk vast te zitten. Toen ik haar uitlegde op welke wijze dit vanzelf weer in orde kwam herinnerde ze zich natuurlijk direct uit haar schooltijd dat er zoiets als eb en vloed bestond, maar tijdens haar vakanties in het zuiden had ze er nooit bij stilgestaan: de Middellandse Zee kent nauwelijks getijverschillen. Voor de Fransen die van het kusttoerisme moeten leven is het in de zomer hard aanpakken, want het gekke is dat het hoogseizoen veel korter duurt dan in Nederland. Alles moet verdiend worden tussen half juni en eind augustus en alleen dan kunnen de werkelijk duizenden hotels en pensions op een volledige bezetting rekenen. Er wordt dan flink verdiend, maar dat mag ook wel, want de horecamensen moeten er een heel jaar mee rond en tegenwoordig willen ze ook nog wel wat oversparen voor magere jaren: door de economische terugslag in West-Europa houdt men er rekening mee dat er wel eens fiks de klad kan komen in de toeloopt van buitenlandse vakantiegangers.

Nu is die kust maar een dunne schil van de totale oppervlakte die de Var omvat: op een haar na 6000km². En die smalle strook tussen zee en de massieven van les Maures en L'Esterel is welvarend vergeleken met het overige deel. Dat komt, omdat dit een bij uitstek agrarische streek is met slechts hier en daar wat industrie, voornamelijk van aardewerk. Ook zijn er nog al wat bedrijven die landbouwprodukten verwerken: vlees, groente, olijven. Belangrijk is ook de fabricage van min of meer alcoholische dranken, reukwaters en aanverwante zaken. Dit hangt natuurlijk samen met de druiventeelt en de overvloedige aanwezigheid van allerlei soorten kruiden, zomaar in het wild of, zoals de lavendel, vaak gekweekt. De lavendel is ook zeer geliefd als bron voor de lavendelhoning die zoet, maar toch fris is. Zoals u weet zijn in dit geval de bijen de fabrikanten.

Van de druiven wordt zeker 95% bestemd voor de wijnproductie. Haast elk dorp heeft zijn eigen wijncoöperatie en voor de kenners van landwijn is het een hele sport juist die soort op te sporen die het best bij hun smaak past. Zo heeft Salernes een heel redelijk rood wijntje, maar zelfs de bewoners daar geven nog vaak de voorkeur aan die van Cotignac, Entrecasteux of St. Antonin, want die hebben een net weer wat ander bouquet. Dat hangt samen met een ietwat verschillende bereiding, maar het meest nog van de var dorp tot dorp veranderende samenstelling van de grond en klimaatsomstandigheden.

(wordt vervolgd)

DE KERK. Door G. Wagenaar - Stoney Creek (Canada)

Nu wil ik het eens over de kerk in Canada hebben en dan wel de uit Ned. "geïmporteerde" kerkgenootschappen. Voor hun vertrek uit Nederland hadden de meeste emigranten al wel een idee bij welke kerk ze zich aan zouden sluiten als ze in Canada aangekomen waren. De meeste mensen, die in Nederland bij de Ger. kerken hoorden, sloten zich in Canada aan bij de "Christian-reformed church", waarvan de eerste geïnstitueerd werd in de provincie Alberta, al in 1905! In Chattam, waar wij bij onze ouders aankwamen, was al sinds 1926 een kleine chr. ref.-groep.

In Hamilton -waar we nu vlak bij wonen- werd er één gesticht in 1929, in Sarnia (dichtbij de Amerikaanse grens) in 1934 en in de Hollandmars in 1938. Al deze laatste kerken waren in Ontario. Toen de eerste emigranten in '47 en '48 aankwamen waren er, voorzover ik kan nagaan nog praktisch geen hervormde kerken en emigranten, vooral de orthodoxe hervormden sloten zich bij de chr. ref. church aan. Velen bleven daar ook, al zijn er later wel hervormde kerken gesticht. Voorzover ik kan nagaan zijn er + 27 gemeenten in Canada van die kerk. Hadden velen van ons voor de overtocht gehoopt dat we de versplintering van de kerkgroepen achter ons zouden laten, die hoop werd ons al gauw ontnomen. Al op de boot werden we er direkt weer met de neus bovenop gedrukt. Elke avond was er dagsluiting, wat een zinvol eind van een dag op zee. De roomsen deden het apart -wat toen nog zeer begrijpelijk was. Vandaag de dag zouden we het misschien met elkaar doen. Ik heb tenminste al zo vaak van gezamenlijke diensten (in Ned.) gelezen. Goed-die dus apart. En dan alle protestanten, behalve die bij art. 31 behoorden, die wilden absoluut niet met ons zingen en bidden. Dus daar gingen we al weer en dat is in dit land ook mooi doorgegaan. We hebben hier ook weer een stuk of 4, 5 verschillende 'reformed' churches: Canadian reformed (art 31) Ik vond uit dat die ongeveer 9000 leden hebben, gedoopten inbegrepen. 29 Gemeenten in resp. Ontario, Nanitoba, Alberta + British Columbia. Ze hebben hun eigen opleidingsschool voor predikanten hier in Hamilton en zijn ook begonnen met hun eigen chr. lagere en hogere scholen, uiteraard gepaard gaande met grote financiële offers. De herv. kerken hebben 27 gemeenten in Canada. 18 in Ontario, 1 in Quebec (die echter gesloten is, las ik verleden week) 3 in Alberta, 4 in British Columbia. Ze hebben geen eigen chr. scholen. Hun kinderen gaan dus naar de openbare scholen die overal vrij zijn. De kerkmensen die wel de chr. scholen ondersteunen moeten alles zelf betalen.

wordt vervolgd.

Voorzitter:

T. Nijdam, Coornhertstraat 12,
8913 HK Leeuwarden.
telefoon 058 - 122167

Secretaris-penningmeester:

C. v.d. Schoot Azn., Heerenhage 205,
8446 DE Heerenveen,
telefoon 05130-24792.

LEDEN**H. Nijdam-Smit**

Boerhaavelaan 113, 9728LK
Groningen, tel. 050-253701.

K. Nijdam

Talmahiem, Kamer 15, 8561 DE
Balk, tel. 05140-3033.

W. Wijnia

Angelsloërdijk 225, Statenhoek,
7824 AH Emmen, tel. 05910-22068.

J. de Vries-Draaisma

Joh. Winklerwei 445, 8915 EZ
Leeuwarden, tel. 058 - 122621

POSTREKENING

82 67 24

REKENING RABOBANK

gironummer 81 46 57.
rekeningnummer 32.64.65.308,
beide ten name van Penningmees-
ter Nijdamstra Stichting te
Heerenveen.

FAMILIEBLAD

"DE NIJDAMSTRA-TYNGE".
lid/abonnee f. 16,- per jaar.
(Vóór 31 maart betalen.) Half-
jaarlijks f. 8,- mits betaling
plaats vindt vóór 31 januari/juli.
Donateurs/leden f. 8,- per jaar.
Dezelfde voorwaarden als hierbo-
ven vermeld.

REDAKTIE

T. Nijdam, Coornhertstraat 12,
8913 HK Leeuwarden.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN: Coornhert-
straat 12, 8913 HK Leeuwarden. (zo mogelijk opgave van nieuw adres.)